

ἀνεμομάζεμα

— 185 —

Κατὰ πληθ. μεταφ., τὰ διαβολικῶς ἡτοι ἀδίκως συναχθέντα κέρδη: Παροιμ. φρ. Ἀνεμομαδέματα καὶ ἀνεμοσκορπίσματα (τὰ ἀδίκως συναχθέντα κέρδη δὲν εἶναι σταθερά). Πβ. ἀδικομάζω μα, ἀνεμομάζεμα, ἀνεμομάζω μα, ἀνεμοσπόρισμα καὶ ἀνεμομάζω τος, ἀνεμοσώρευτος.

ἀνεμομάζεμα τό, πολλαχ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀνεμος καὶ μάζεμα.

Ἀνεμομάδεμα, δὲ ίδ.: Παροιμ. φρ. Ἀνεμομαζέματα διαβολοσκορπίσματα.

ἀνεμομάζωμα τό, σύνηθ. ἀνιμουμάζουμα βόρ. Ἰδιώμ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀνεμος καὶ μάζωμα.

Ἀνεμομάδεμα, δὲ ίδ.: Παροιμ. φρ. Ἀνεμομαζώματα διαβολοσκορπίσματα.

ἀνεμομάζωτος ἐπίθ. Ἰόνιοι Νῆσ. ἀνεμομάζωτος Ἰόνιοι Νῆσ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνεμος καὶ τοῦ ἐπιθ. *μάζωτος <μάζων, παρ' δὲ καὶ μάζων.

Οὐ πὸ τοῦ διαβύλου συλλεγόμενος, ἐπὶ ἀδίκου κέρδους: Παροιμ. φρ. Ἀνεμομάζωτα διαβολοσκόρπιστα (τὰ ἀδίκως ἀποκτηθέντα κακῶς ἔξαφανέζονται). Συνών. ἀνεμοσώρευτος. Πβ. ἀδικομάζωτος, ἀνεμομάδεμα.

ἀνεμομασῶ ἀμάρτ. ἀνιμουμασῶ Θράκ. (Μάδυτ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνεμος καὶ τοῦ ρ. μασῶ.

Κινῶ τὴν σιαγόνα οίονει μασῶν χωρὶς νὰ ἔχω τροφήν ἐντὸς τοῦ στόματος.

ἀνεμομιλῶ Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνεμος καὶ τοῦ ρ. μιλῶ.

Ἀνεμολογῶ, δὲ ίδ.

ἀνεμομπούμπούλα ἡ, ΛΜαβῆ. Ἔργα 50

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀναμπονμπούλα (ἰδ. ἀναμπαμπούλα), εἰς δὲ ὑπεισῆλθεν ὡς α' συνθετ. ἀντὶ τῆς προθ. ἀνὰ τὸ οὐσ. ἀνεμος.

Ἀνεμοζάλη, θύελλα: Βγαίνοντα στριμμωχτὰ οὐρλιάζοντας τῆς ἀνεμομπονμπούλας τὰ ξωτικά. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀνεμικός Β1.

ἀνεμομύλι τό, Κάρπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνεμόμυλος.

Ἀνεμόμυλος, δὲ ίδ.: Ἄσμ.

Ἀπάνω ποὺ τοὶς πλάτες τον τοὶ ἀνεμομύλα 'λέθαν κι ἀπάνω 'ς τοὶς κουτάλες τον τοὶ ἀντρόννα κοιμοῦτο (ἐνν. τοῦ Διγενῆ). Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀνεμομύλα καὶ ὡς τοπων. Χίος (Καρδάμ.).

ἀνεμόμυλος ὁ, κοιν. ἀνιμόμυλος βόρ. Ἰδιώμ. ἀνιμόδηλος Μακεδ.(Χαλκιδ.) κ.ά. ἀνεμόμυλας Πελοπν.(Λακων. Μάν.) ἀνεμόμυλε Τσακων. ἀνιμόμυλο Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀνεμος καὶ μύλος.

Μύλος ὑπὸ τοῦ ἀνέμου κινούμενος: Φρ. Γυρίζει ἡ εἶναι σὰν τὸν ἀνεμόμυλο (ἐπὶ ἀνθρώπου ἀστάτου χαρακτήρος). Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. πολλαχ.

*ἀνεμονεραΐδα ἡ, ἀνεμοραΐδα Νάξ. (Άπυρανθ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀνεμος καὶ νεραΐδα. Εἰς τὸ ἀνεμοραΐδα ἔξεπεσε τὸ νεραΐδα.

Νεράιδα (διὰ τὴν σημ. τοῦ α' συνθετ. ἀνεμος ίδ. ἀνεμικός Β1 καὶ 1 β-γ): Μὴ δάσ νὰ περνᾶς τὴν νύχτα 'ς τοὶ φυάκουδοι, ἵα θὰ σὲ πάρουν οἱ ἀνεμοραΐδες.

ἀνεμονέρι τό, ἀμάρτ. ἀνιμουνέρο Μακεδ. (Γρεβεν. Μάγ. κ.ά.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀνεμος καὶ νερού.

ἀνεμοπέτακας

Ταματικὴ πηγὴ θεραπεύουσα νοσήματα προερχόμενα ἐξ ἐπηρείας δαιμονίων ἀνεμικῶν. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων.

ἀνεμοξούρι τό, Πελοπν. (Μαντίν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀνεμος καὶ ξούρος. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πρ. καλὸς καιρὸς - καλοκαίρι κττ.

Σφοδρὸς ἀνεμος, τυφών, ἀνεμοστρόβιλος: Ἡταν ἔνα ἀνεμοξούρι ποῦ συνέπαιρνε κοντὰ ξύλα, πέτρες, λατούφια, διπλάνταγε μπροστά του καὶ τὰ σήκωνε ψηλὰ σὰν ἀλετροπόδες (ἐκ παραδ.) Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀνεμικός Β1.

ἀνεμοξουριὰ ἡ, Ήπ. Πελοπν. (Άρκαδ. Μαντίν.)

—Λεξ. Βλαστ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνεμοξούρι.

1) Δριμὺς, παγερὸς ἀνεμος Λεξ. Δημητρ. 2) Ἀνεμοξούρι, δὲ ίδ., Ήπ. Πελοπν. (Άρκαδ. Μαντίν.) —Λεξ. Βλαστ.: Ἐκεῖ ποῦ πέρναγε ἀπὸ τὸ κομμένο νερὸ τὸν πλακώνει τὴν ἀνεμοξουριὰ, Θὲ μεγαλοδύναμε! (ἐκ παραδ.) Μαντίν. "Οταν σηκώνωνται ἀνεμοξουριὰς ἀρπάζουν διπλάζουν διπλάζουν μπροστά τους (ἐκ παραδ.) αὐτόθ. Στὴν ἀνεμοξουριὰ μέσα βρίσκονται νεράδες καὶ τρέχουν καὶ χορεύουν (ἐκ παραδ.) Άρκαδ. || Φρ. Ἐφυγε σὰν ἀνεμοξουριὰ (τάχιστα) Ήπ. "Εγινε ἀνεμοξουριὰ (ἔγινεν ἄφαντος) Μαντίν.

ἀνεμόξυλο τό, Κρήτ. (Βιάνν. κ.ά.) Πελοπν. (Μεσσ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνέμη καὶ ξύλο.

1) Ράρδος κάθετος στηριζομένη ἐπὶ βάσεως, περὶ τὴν ὅποιαν ὡς περὶ ἄξονα στρέφεται ἡ ἀνέμη Πελοπν. (Μεσσ.) Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀνεμόκορμος. 2) Πληθ. ἀνεμόξυλα, τὰ ξύλα ἐκ τῶν ὅποιων σύγκειται ἡ ἀνέμη Κρήτ. (Βιάνν. κ.ά.)

ἀνεμοπάλονυκο τό, ίδ. ἀνεμο- 2.

*ἀνεμοπαρμένος ἐπίθ. ἀνιμουπαρμένους Μακεδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀρεμος καὶ τοῦ παρμένος μετοχ. τοῦ παρίσνω.

Ο παθῶν ἐλαφρὰν ἡμιπληγίαν. Συνών. *ἀρεμοςογιένος.

ἀνεμοπάτης ἐπίθ. ὁ, Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνεμος καὶ τοῦ ρ. πατῶ.

Οίονει ὁ πατῶν τὸν ἀνεμον, ὁ τρέχων μετέωρος καὶ διη ταχύπονος: Ἄσμ.

Ποιὸς θέλει μαῦρον ἄλλος, μαῦρον καὶ ἀνεμοπάτη; Συνών. ἀνάφτερος, ἀνεμοκυλοπόδης, ἀνεμοπέτακας, ἀνεμοπετάχτης, ἀνεμοπόδαρος, ἀνεμόποδας, ἀνεμοπόδης, ἀνεμοσουριὰσμένος (ίδ. *ἀνεμοσουριάζω). Πρ. ἀνεμοπονλίτισι.

ἀνεμόπαχνη ἡ, Αθῆν. ἀνεμόπαχνο τό, ΝΠολίτ.

Ἐκλογ. 177 — Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀνεμος καὶ πάχνη.

Φάτνη ἵππου κατασκευαζομένη ὑψηλά, εἰς τὸ ὑψος τοῦ στήθους του ἔνθ' ἀν.: Ποίημ.

Γυρεύει βόιδα τοῦ ζυγοῦ, φοράδα τῆς καβάλλας, γυρεύει καὶ ἀνεμόπαχνο νὰ τρώῃ ἡ φοράδα μέσα ΝΠολίτ. ἔνθ' ἀν.

ἀνεμοπερατῶ Ήπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνεμος καὶ περατῶ.

Βαδίζω ταχέως ὡς ἀνεμος: Ἄσμ.

Τρία ἄλογα ἔχω ἐγώ, τὸ ποιὸ σ' ἀρέσει πάρε, θέλεις τὸ γρίβα πάρε τον, θέλεις τὸ μαῦρο πάρε, θέλεις τ' Ἀράπη τ' ἄλογο π' ἀνεμοπερατάει.

ἀνεμοπέτακας ἐπίθ. Ανδρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀνεμοπέτης καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ακας.

Οίονεὶ ὁ πετῶν, ὁ διὰ τοῦ ἀνέμου φερόμενος, ταχύπους : "Ἐφυγε σὰν ἀνεμοπέτακας. Συνών. ἴδ. ἐν λ. ἀνεμοπάτης.

ἀνεμοπετάχτης ἐπίθ. Κύπρ. ἀνεμοπετάσης Κύπρ.

'Ἐκ τῶν οὐσ. ἄνεμος καὶ τοῦ ρ. πετῶ. 'Ο τύπ. ἀνεμοπετάσης παρὰ τὸν ἔπειταν ἀόρ. ἐπέτασα.

"Ἀνεμοπέτακας, ὁ ἴδ.: Ἀσμ.

Τῶαι φέρετε μου τὸν μαῦρον μου τὸν ἀνεμοπετάχτην.

Τῶαι φέρετε μου τὸν μαῦρον μου τὸν ἀνεμοπετάσην, μάρμαρα κάμνει κορυφαῖς τοὺς οὐρανοὺς τῶαι πάσιν.

ἀνεμοπηγαίνω Κρήτ. (Μονοφάτος.)

'Ἐκ τῶν οὐσ. ἄνεμος καὶ τοῦ ρ. πηγαίνω.

Πηγαίνω εἰς τὸν ἀνέμον, ἔξαφανίζομαι : Ἀσμ.

"Ολ' οἱ καλοὶ ποθάνανε καὶ δῆλοι ἐνεμοπηγαίνων.

ἀνεμόπιττα ἡ, Πελοπν. (Λακων.)

'Ἐκ τῶν οὐσ. ἄνεμος καὶ πίττα.

Πρόχειρος πίττα τηγανιζομένη μόνον δι' ὕδατος. Πβ. ἀνεμο- 1.

ἀνεμοπόδαρος ἐπίθ. ΑΒαλαωρ. "Εργα 3,377 ΚΠαλαμ. Δωδεκάλ. Γύφτ. 58 — Λεξ. Μπριγκ. ἀνιμοπόδαρον Θράκ. (ΑΙν.).

'Ἐκ τῶν οὐσ. ἄνεμος καὶ ποδάρι.

Ταχύπους ἔνθ' ἀν. : Ποιήμ.

Μὴ μάν' ἀνεμοπόδαρη φωτιὰ μὲ τὸ μαστάρι τὸ πότιος 'ς τὴν ἔρημο . . .

(ἐνν. τὸ ἄλογο) ΑΒαλαωρ. ἔνθ' ἀν.

Κι αὐτὰ φεύγοντα σὰν πετούμενα | κι αὐτὰ κάνουντε σὰν κάποια ζέντα ἀγρίμα, ἀνεμοπόδαρα, | ταραμέντα ἀπὸ δρολάπη ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἀν. Συνών. ἴδ. ἐν λ. ἀνεμόπάτης.

ἀνεμόποδας δ, "Ανδρ. Εὕβ. Κρήτ. Κῶς Μύκ. Νάξ. Ρόδ. Σέριφ. Σίφν. Χίος ἀνεμόποδος Λεξ. Δεὲκ

'Ἐκ τῶν οὐσ. ἄνεμη καὶ πόδας.

1) 'Ο ποὺς τῆς ἀνέμης, ἥτοι ὁ κατακόρυφος ἄξων, περὶ τὸν ὅποιον στηριζόμενον εἰς τὴν βάσιν στρέφεται ἡ ἀνέμη "Ανδρ. Εὕβ. Κρήτ. Κῶς Μύκ. Νάξ. Ρόδ. Σέριφ. Σίφν. Χίος — Λεξ. ΑΙν. Συνών. ἴδ. ἐν λ. ἀνεμόκορμος.

2) 'Η βάσις ἐπὶ τῆς ὅποιας στηριζεται ἡ ἀνέμη Λεξ. Δεὲκ Συνών. ἀνεμόκολος, ἀνεμόποδος.

ἀνεμόποδας ἐπίθ. Κρήτ. ἀνεμοπόδας Κύπρ. ἀνεμόποδος ΔΣολωμ. 215

'Ἐκ τῶν οὐσ. ἄνεμος καὶ πόδας.

Ταχὺς εἰς τὸ βάδισμα ἔνθ' ἀν. : Ἀσμ.

Μαῦρε μου μαυρογόνατε, μαῦρε μου ἀνεμοπόδα, δύνεσαι τῶαι περάσους με τῆς Τούρπους τὸν λιμῶνα; τὰ τέσσερά σου πέταλα χρυσᾶ νὰ σοῦ τὰ κάνω Κύπρ. Συνών. ἴδ. ἐν λ. ἀνεμοπάτης.

ἀνεμοπόδης ἐπίθ. "Ηπ. Πόντ. (Κερασ.) — ΚΚρυστάλλ. "Εργα 2,53 Θηλ. ἀνεμοπόδα ΚΠαλαμ. 'Ασαλ. ζωὴ 79 Ούδ. ἀνεμοπόδικον Πόντ. (Κερασ.) ἀνεμοπόδ' κον Πόντ. (Χαλδ.)

'Ἐκ τῶν οὐσ. ἄνεμος καὶ πόδι.

'Ανεμόποδας, ὁ ἴδ.: Γοίβας ἀνεμοπόδης ΚΚρυστάλλ. ἔνθ' ἀν. || Ἀσμ.

Χώρισσον κ' ἔπαρεν ἀνεμοπόδ' καὶ καὶ χρυσοκαλιβωμένα (ἐνν. ἄλογα) Χαλδ. Ποιήμ.

Kai τὸ πουλλὶ σᾶς δίνει κάποιε τὴν χάριν καὶ τὸν ἀέρα μὲν νεράιδα ἀνεμοπόδα ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἀν.

ἀνεμόποδο τό, Εὕβ.(Κάρυστ.) Πάρ. Σίφν. — Λεξ. ΑΙν.

'Ἐκ τῶν οὐσ. ἄνεμη καὶ πόδι.

'Η βάσις εἰς τὴν ὅποιαν στηριζεται ἡ ἀνέμη. Συνών. ἄνεμοπόδας 2.

ἀνεμοπούλλι τό, Κύθηρ. ἀνεμόπουλλο Κύθηρ.

'Ἐκ τῶν οὐσ. ἄνεμος καὶ πουλλί.

Τὸ πτηνὸν ἀνεμογάμης, ὁ ἴδ.

ἀνεμοπούλλιτσι τό, Καππ.

'Ἐκ τῶν οὐσ. ἄνεμος καὶ πουλλίτσι.

Πτηνὸν πετῶν εἰς τὸν ἀνεμιον καὶ μεταφ. ἐπὶ ὑπονιμοπούλλιτσις ταχέως : Ἀσμ.

Φέρετε τὸ σπαθίτοι μου τὸ κόφτ' ἐμπρός καὶ δύσω, φέρετε καὶ τὸ μαῦρο μου τὸ ἀνεμοπούλλιτσι.

Πβ. ἄνεμοπάτης.

ἀνεμόπραμα τό, ἴδ. ἀνεμο- 1.

ἀνεμοπύρι τό, 'Αθῆν. Λευκ. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κορινθ. Λακων. Οίν. Φεν.) κ. ἄ. ἀνιμουπύρι Στερελλ. (Αίτωλ.)

'Ἐκ τῶν οὐσ. ἄνεμος καὶ πύρι.

1) 'Η νόσος ἐρυσίπελας, πάθησις ὀξεῖα, καθολική, ἐμπύρετος καὶ ἐκδηλουμένη ὡς δερματῖτις κυρίως εἰς τὸ πρόσωπον Λευκ. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κορινθ. Λακων. Οίν. Φεν.) κ. ἄ.: "Ἐβγαλε τὸ ἀνεμοπύρι Καλάβρυτ. Συνών. ἀγαθὸ 3, ἀερικὸ 45, ἀμπελοκάλαδι 6, ἀνεμικό (ἴδ. ἀνεμικὸς Β 15), ἀνεμοπύρωμα 1, πυρό. 2) Τὸ φυτὸν βιούπλευρον τὸ θαμνῶδες (bupleurum fructicosum) τῆς τάξεως τῶν σκιαδανθῶν (umbelliferae) χρησιμοποιούμενον ὑπὸ τοῦ λαοῦ ὡς ἀντιφάρμακον κατὰ τοῦ ἐρυσίπελατος 'Αθῆν. Συνών. ἀνεμοπύρωμα 2. 3) Καύσων ύπερβολικὸς τῶν θερινῶν μηνῶν Στερελλ. (Αίτωλ.): Πάνι οὐλα, τὰ ρούφ' ξι τὸ ἀνιμουπύρι (ἐνν. τὰ σπαρτά).

ἀνεμοπύρωμα τό, κοιν. ἀνεμοπύρωμαν Κύπρ. Πόντ. (Κερασ.) ἀνιμουπύρωμα βόρ. ίδιωμ. 'νιμουπύρωμα Μακεδ. (Βελβ.).

'Ἐκ τῶν οὐσ. ἄνεμος καὶ πύρωμα.

1) 'Ανεμοπύρι 1, ὁ ἴδ., κοιν.: 'Ο δεῖγα ἐβγαλε τὸ ἀνεμοπύρωμα. 2) 'Ανεμοπύρι 1β, ὁ ἴδ., Μέγαρ. Πελοπν. (Τριφυλ.).

ἀνεμόρραβδο τό, Πελοπν. (Μεσσ.).

'Ἐκ τῶν οὐσ. ἄνεμη καὶ ραβδί.

'Η κάθετος ράβδος, περὶ τὴν ὅποιαν στρέφεται ἡ ἀνέμη Συνών. ἴδ. ἐν λ. ἀνεμόκορμος.

ἀνεμορριπή ἡ, "Ηπ. Ιόνιοι Νῆσ. (Ζάκ. Κεφαλλ. κ. ἄ.) — ΑΒαλαωρ. "Εργα 3,224 — Λεξ. Βλαστ. ἀνεμορρίπη Ιθάκ. Κεφαλλ. Λευκ. Νάξ. ἀνιμορρίπη Θράκ. (ΑΙν.)

'Ἐκ τῶν οὐσ. ἄνεμος καὶ ριπή.

1) Βιαία τοῦ ἀνέμου πνοή, θύελλα, ἀνεμοστρόβιλος ἔνθ' ἀν.: Φρ. Τὸ πῆρε ἡ ἀνεμορριπή (κατεστράφη) "Ηπ. Επῆγε τοῦ ἀνεμορριπῆς (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Ιόνιοι Νῆσ. "Ασ' τα νὰ πάνε 'ς τὴν ἀνεμορρίπη! Ιθάκ. Γίγηκε ἀνεμορρίπη καὶ ἀνεφταρόσατη ἡ δεῖγα (ἔγινε ἄφαντος) Νάξ. Ποίημ.

. . . Τώρα κ' ἐσᾶς κ' ἐμέρα μᾶς ἀρπαξε τὸ σύφλογο καὶ ξεζευγαρωμένους μᾶς δέρν' ἡ ἀνεμορριπή . . .

ΑΒαλαωρ. ἔνθ' ἀν. Συνών. ἴδ. ἐν λ. ἀνεμόκορμος Β 1.

2) 'Ο διάβολος (διότι κατὰ τὴν λαϊκὴν πίστιν τὸν τυφῶνα προκαλεῖ πονηρὸν πνεῦμα, τὸ ὅποιον καὶ εὑρίσκεται ἐν αὐτῷ) Κεφαλλ.: Νὰ δηῇ ἡ ἀνεμορρίπη μέσα σου! (ἄρα). Πήγαινε - σῦρε 'ς τὴν ἀνεμορριπή! Συνών. φρ. πήγαινε 'ς τὸ δεῖρα βολο!

